

Lp Keskkonnaminister
Keskkonnaministeerium
Narva mnt 7a
Tallinn 15172

01.08.2019.a. nr 2019/17

Ülevaade Eesti Pandipakend OÜ tegevusest 2018. aastal

Eesti Pandipakend OÜ (EPP) on 2005. aastal pakendiettevõtjate (tootjate, importööride ja kaupmeeste) poolt pakendiseaduse sunnil loodud taaskasutusorganisatsioon, mille ülesandeks on hallata ja korraldada üle-eestiliselt tagatisrahaga koormatud pakendite kogumist, transporti, sorteerimist, arvestust ja taaskasutamist.

1. Pakendite turule paiskamine

Jooksev lepinguliste pakendiettevõtjate nimekiri, kes paiskavad pandiga koormatud pakendeid turule ja kelle osas on EPP pakendi- ja pakendiaktsiisi seadusest tulenevad taaskasutuskohustused üle võtnud, on kättesaadav EPP kodulehel <http://www.eestipandipakend.ee/pakendiettevotted/>.

2018. aasta lõpuks oli EPP-ga liitunud 347 pakendiettevõtjat (pakendiettevõtja antud kontekstis on joogitootja või maaletooja, mis paiskab Eesti turule tagatisrahaga koormatud joogipakendeid), mis on taaskord kogu ajaloo suurim arv. Siiski peab esile tooma, et 2018. aastal olime sunnitud lepingu lõpetama 40 pakendiettevõtjaga. Lepingu lõpetamise põhjused on peamiselt, kas pakendiettevõtja joogipakendites toodete müügi lõpetamine, võlgnevus või teiste lepinguliste kohustuste rikkumine. EPP on hinnangul, et enamuses pakendiettevõtjad, mis tegelevad joogipakendite tootmise ja/või müümisega Eesti turule, on liitunud EPP-ga. Sellegipoolest ilmneb aeg-ajalt, et mõni uus alustav ettevõtte ei ole kursis Eesti seadustega, mh pakendi- ja pakendiaktsiisi seadusega, ning alustab tagatisraha alla kuuluvate joogipakendite müügiga enne EPP-ga liitumist. On tulnud ette ka juhtumeid, kus EPP ja pakendiettevõtja vahel sõlmitakse leping, kuid reaalselt pandipakendi alast tegevust siiski ei alustata.

Eelmisel aastal registreeriti EPP pakendiregistris üle 1400 uue pandipakendi, millest üle poole uutest registreeritavatest pakenditest moodustasid ühekordsed klaaspudelid. Uute pakendite registreerimine langes teist aastat järjest. Võrreldes 2017. aastaga langes uute registreeritavate pakendite arv ~9%, kuid 2019. aasta näitab, et see langustrend on muutunud

taaskord tõusuks. EPP pakendiregistris kehtivaid pandipakendeid on võimalik vötkoodi alusel kontrollida EPP kodulehel: <http://www.eestipandipakend.ee/eesti-pandipakendi-register/>.

2018. aastal paisati Eestis turule 277 mln tagatisrahaga koormatud ühekordset pakendit, mis on 5% vähem kui sellele eelneval aastal. Pandipakendite müük on langenud viimased 4 aastat järjest. Suurim langus (18%) toimus metallpakendi müügis, mis on eranditult tingitud alkoholiaktsiisi olulisest tõusust, mille tagajärjel soetavad eestlased metallpurgis tooteid Lätis asuvatest piiriäärsetest kauplustest, millelt tagatisraha EPP-le ei tasuta. Eelmisel aastal paisati auditeerimata andmetel EPP-ga liitunud pakendiettevõtjate poolt turule 13,78 tuhat tonni ühekordse kasutusega pandipakendeid, sh 4,48 tuhat tonni plastpakendeid, 1,67 tuhat tonni metallpakendeid ja 7,63 tuhat tonni klaaspakendeid.

2. Üleriigilise kogumissüsteemi ulatus

EPP on seisukohal, et üleriigiline tagatisrahaga koormatud pakendite kogumissüsteem on hästi korraldatud ning tarbijatel on võimalik piisavalt paljudes kohtades pandipakendeid tagastada. Tulenevalt pakendiseadusest on pandiga koormatud pakendi tagasivõtmise kohustus jaemüüjal, mis müüs pandiga koormatud pakendatud kaupa ning mille müügikoha suurus on 200 ruutmeetrit või rohkem ning EPP hinnangul enamik selliseid jaemüüjaid teostab tarbijatelt pandiga koormatud pakendite vastuvõttu. Eelpooltoodud seaduse täitmist jaemüüjate poolt kontrollib nii Tarbijakaitseamet kui ka Keskkonnainspektsioon. EPP-ga liitunud jaemüüjate nimekiri on kättesaadav kodulehel <http://eestipandipakend.ee/jaemuujad/>. [Lisaks kaupluse nimele ja asukohale on nimekirjas ära toodud, kas kauplus võtab pakendeid vastu käsitsi või taaraautomaadiga ning kas kauplus on hinnatud jooksva aastal EPP poolt väljastatud eeskujuliku tagastuspunkti kampaania tunnusega.](#)

2018. aasta lõpus võttis pandipakendeid vastu 808 kauplust. Aastaga suurenes pandipakendeid vastuvõtivate kaupluste ürv 1 võrra. Lisaks kauplustele andis pandipakendite kogumisse oma panuse horeca sektori ettevõtted. Eelmisel aastal tagastasid EPP-le oma tegevuse käigus tekkinud pandipakendeid 428 horeca sektori ettevõtet, millele lisandusid omakorda pakendite kogumised erinevatel avalikel üritustel (täpsem info meedia- ja kommunikatsioonitegevuse alalõigu all).

Jaemüüjad ja horeca sektor kogusid 2018. aastal 240 mln ühekordse kasutusega pakendit, mis anti üle EPP'le. 2017. aastaga võrreldes suurenes pakendite kogumine 4% ning seda

vaatamata joogipakendite turule paiskamise vähenemisest. Ca 90% pakenditest võetakse tarbijatelt vastu taaraautomaadi vahendusel. EPP tasus jaemüüjatele pakendite kogumise eest kokku 7,5 mln eurot. Lisaks sellele andis EPP jaemüüjatele pandipakendite kogumiseks vajalikud konteinerid, kilekotid, nende kilekottide sulgemiseks sulgurid ja kaupluse andmetega kleebise tasuta ning korraldas transpordi jaemüüja juurest EPP käitluskeskusesse.

3. Kogutud pakendijäätmete taaskasutuse korraldus

EPP eesmärgiks on kogutud pakendite maksimaalne suunamine taaskasutusse. Aruandeaastal suunati taaskasutusse kõik kogutud pakendid ja pakendite kogumiseks kasutatud tarvikud (mh ühekordse kasutusega kilekotid ja sulgurid). Kokku suunati taaskasutusse 12346 tonni pakendeid (sh plast-, metall- ja klaaspakendid). Kõikide pakendite ümbertöötajatega on EPP sõlminud taaskasutusteenust sisaldavad lepingud. Et tagada pakendite taaskasutuse läbipaistvus, oleme seadnud endale eesmärgiks anda kogutud pakendid üle otse taaskasutajatele, mitte läbi vahendajate. 2018. aastal taaskasutati EPP poolt kogutud pakendid järgmistes riikides: Eesti, Läti, Leedu, Soome, Saksamaa, Inglismaa, Prantsusmaa, Holland, Venemaa.

Taaskasutusmäärad täideti järgmiselt:

- Plastpakend 86%
- Metallpakend 97%
- Klaaspakend 90%

Taaskasutusmäärasid puudutavad andmed ei ole lõplikud, kuna vastavalt kehtivale pakendiregistri põhimäärusele on auditeeritud pakendiregistri aruande esitamise tähtaeg 1. september.

4. OÜ Eesti Pandipakend meedia- ja kommunikatsioonitegevus 2018

Avalikkuse teavitus toimus 2018. aastal summas 79,5 tuhat eurot (mis moodustab 1,1% käibest), sh 19,8 tuhat eurot omatöötajate personalikulu, kes planeerisid turundustegevusi, osalesid avalikel üritustel ja korraldasid õpilastele keskkonnatunde.

Eesti Pandipakendi (EPP) keskkonnahariduse projekt algas 2012. aastal, mil sellest võttis osa 1700 last. Sellest ajast alates on õpilaste huvi keskkonnaõppe vastu pidevalt kasvanud ning praeguseks on lõppenud 2018/2019 õppeaasta seisuga EPP keskkonnatundides osalenud juba ligi 20 000 noort.

Õppekäikude kõrval kujunes 2018. aasta esimesel poolaastal kõige olulisemaks EPP kommunikatsiooniprojektiks noortele suunatud sotsiaalmeedia kampaania #ärarääma, mille sarnast Eestis jäätmekäitluse sektoris varem tehtud ei ole. Koondasime muusikutega Arop, Mick Moon, EiK ja Wazar kampaania sihtrühma läbi muusika loodushoidu panustama. Nimelt kutsusid artistid noori üles tagastama pandipakendeid taaraautomaati selleks, et need jõuaks keskkonnasõbralikult ümbertöötlemisse. Sotsiaalmeediasse postitatud taaratšeki pildi eest said noored kampaanialehel www.araraama.ee ülnimetatud artistide loo endale alla laadida ja osaleda erinevate auhindade loosimises. Üleskutsest mitte räämata tehti postitusi igast Eestimaa nurgast, näiteks Tallinnast Rapla, Kärdla, Haapsalu, Valga, Viljandi, Jõgeva, Tartu, Võru, Pärnu ja Jõhvini. Taaratšekkide postitajate vahel loositi välja Fjällräveni ookeaniplastist valmistatud seljakotte, mänguplatvormi Steam ja muusikateenuse Spotify kinkekaarte ning kutseid #ärarääma salareivile. Kampaania kulmineerus veebruaris kohvikus Sinilind toimunud salareivi ja #ärarääma muusikavideo võtetega. Link muusika videole: <https://www.youtube.com/watch?v=cEu9yXrijOI>

#ärarääma lugu sai erinevates keskkondades üle 130 000 vaatamise ning lõi laineid ka UK-s. Aktsioonist võttis osa ligi 3000 noort üle Eesti (konverteerus 47% saidi külastajatest) ning sajad nendest levitasid #ärarääma sõnumit oma sotsiaalmeediakontodel. Kampaaniale andsid oma postitustega hoogu ka mitmed kohalikud Instagrami *influencerid*.

2016. aastal algatasid heategevusfond Aitan Lapsi, Eesti Pandipakend ja Kultuuriministerium projekti „Teater lasteaeda“, mille eesmärk on läbi tasuta kvaliteetse kultuurielamuse tõsta Eesti laste keskkonnateadlikkust. Projekti kolme hooaja jooksul on nüüdseks käidud 368 lasteaias, kus on etendusi näinud 23 265 last. Lasteaedu külastas hooajal 2018/2019 Miksteater MTÜ kahe erineva etendusega, mil nimeks „Erakordne veepudel“ ja „Kulplased“. Projekt jätkub õppeaastal 2019/2020 aastal viimast hooaega, mil eesmärk jõuda etendustega kõikidesse lasteaedadesse üle Eesti, saab täidetud.

2011. aastal loodud heategevusfondi Aitan Lapsi on inimesed teinud pandipakendi automaatide kaudu annetusi ligi 776 000 euro väärtuses, mis on täies ulatuses suunatud lastele muusika, kunsti, kirjanduse, spordi ja teatriga seotud elamuste pakkumiseks. Sellest

inspireerituna viidi juunist detsembrini läbi heategevusfondi ja EPP ühine tänukampaania, mida võis näha kuue linna bussiootepaviljonides ja tänavapildis üle Eesti.

Arvestades, kui oluline on seos kauplustele kuuluvate tagastuspunktide puhtuse, korrashoiu, pakendite tagastuse ning tarbija rahulolu vahel, jätkasid Eesti Pandipakend ja Kaupmeeste Liit 2012. aastal alustatud ühisprojekti „Eeskujulik tagastuspunkt“, mille tulemused olid allseisvad:

Etapp	Osalejaid kokku	Eeskujulikuks tunnistatud	Väljastatud auhinnad, tEUR
2018 I etapp	558	405	159
2018 II etapp	566	355	171
Kokku:			330

2018. aastal osales EPP teavitustelgi ja keskkonnaharidusprogrammiga sellistel üritustel nagu:

Password 2018 (Tallinn), Eesti Toidumess (Tallinn), Grillfest (Pärnu), Surfilaager (Pärnumaa), Rõõmsate Laste Festival (Pärnu), Äriplaan 2019 (Tallinn), Junior Achievement seminar „Meil ei ole planeeti B“ (Tallinn), seminar “Keskkonnasõbralikud avalikud üritused (Tartu), Lahe Koolipäev (Tallinn).

Avatud loodus ja keskkonnahariduskeskuste päeva „Terve Eesti“ raames korraldati septembris Eesti Pandipakendi ajaloo esimene lahtiste uste päev, kuhu registreerus 79 inimest. Läbi viidi kolm 1,5 tunni pikkust õppekäiku, mis hõlmasid endas keskkonnatundi ja ekskursionaali Eestis ainulaadsesse pandipakendite käitluskeskusesse.

5. Investeeringud

2018. aastal investeeris EPP kokku 223 tuhat eurot. Suurimateks investeeringuteks oli EPP serverpargi uuendamine, konteinerite automaatse pesuliini projekteerimine ja ehitus ning digitaalse logistikalahenduse projekteerimine ja arendamise alustamine eesmärgiga muuta läbipaistvamaks ja efektiivsemaks pandipakendite logistikat.

6. Käitlustasud

Alkoholiaktsiisi järsust tõusust tulenevalt langes pandipakendite müük, mille tulemusena oli EPP sunnitud tõstma pakendiettevõtjate käitlustasusid alates 01.04.2018.a.:

- Siseriiklik Pakend (plastpakend kuni 0,75 liitrit) – 0,0110 EUR/Pakend
- Rahvusvaheline Pakend (plastpakend kuni 0,75 liitrit) – 0,0160 EUR/Pakend
- Siseriiklik Pakend (plastpakend üle 0,75 liitri) – 0,0197 EUR/Pakend
- Rahvusvaheline Pakend (plastpakend üle 0,75 liitri) – 0,0247 EUR/Pakend
- Siseriiklik Pakend (ühekordne klaaspakend) – 0,0197 EUR/Pakend
- Rahvusvaheline Pakend (ühekordne klaaspakend) – 0,0247 EUR/Pakend
- Siseriiklik Pakend (metallist pakend kuni 0,33 liitrit) – 0,000 EUR/Pakend
- Rahvusvaheline Pakend (metallist pakend kuni 0,33 liitrit) – 0,000 EUR/Pakend
- Siseriiklik Pakend (metallist pakend üle 0,33 liitri) – 0,0016 EUR/Pakend
- Rahvusvaheline Pakend (metallist pakend üle 0,33 liitri) – 0,0016 EUR/Pakend

Juhul kui alkoholiaktsiisi langusest tulenevalt Eesti siseriiklik pandipakendite müük normaliseerub, siis vaadatakse pakendiettevõtjate käitlustasud kindlasti üle ning võimalusel langetatakse.

EPP osanikud olid 2018. aastal võrdsetes osades muutumatutena:

- Kaupmeeste Liit MTÜ
- Karastusjookide Tootjate Liit MTÜ

EESTI
PANDIPAKEND

ILUSAT HOMSET

- Eesti Õlletootjate Liit MTÜ
- Karastusjookide ja Õlle Importööride Liit MTÜ

Nimetatud MTÜ-dega ei teostatud 2018. aastal ühtegi tehingut.

Ilusat homset soovides,

/allkirjastatud digitaalselt/

Kaupo Karba
juhatuse liige